

II ÇORUH VE ENERJİ¹¹ PANELİ YAPILDI

Elektrik Mühendisleri Odası Trabzon Bölge Temsilciliği ile İl Temsilciliği, Artvin Belediyesi ve Artvin Valilinin katkılarıyla düzenlenen 'Çoruh ve Enerji*' paneli Artvin'de yapıldı.

25 Eylül 1992 tarihinde gerçekleştirilen panele Elektrik İşleri Etüd İdaresinden Elk. Müh. Mehmet Güngör, Devlet Su İşleri'nden kış. MOh. Ertuğrul Kırımhan, Karadeniz Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mehmet BerkOn ve TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Bozoklar konuşmacı olarak katıldılar.

- Açış ve «unuş konuşmaları -

Panelin sunuş konuşmasını yapan EMO Trabzon Bölge Temsilciliği Başkanı Yakup Aydın, olayın iki önemli yönü olduğunu belirterek, teknik ve sosyal etkiler açısından konunun değerlendirilmesini istedi.

Artvin Belediye Başkanı Kadir Halvaşı ise yaptığı açış konuşmasında, artık Çoruh'un akışına dur demenin zamanının geldiğini belirterek, bir an önce barajların yapımına başlanması gerektiğini, ancak bu şekilde Artvin'in yazgısının değişebileceğini söyledi.

- Enerji üretiminde Çoruh 3. sırada-

Elektrik İşleri Etüd İdaresi adına panele katılan Mehmet Güngör, EİEnin Çoruh havzasında yaptığı çalışmaları ve bu çalışmaların hangi aşamada olduğu konusunda açıklamalar yaparak başladığı konuşmasında, "Çoruh havzasında enerji olanaklarının kurulu güçleri toplamı 3185 MW, yıllık ortalama enerji 10,468 kWh olmaktadır. Enerji bakımından ülkemizdeki akarsular arasında 3. sırada yer almaktadır. (Fırat

37.7, Dicle 16.8 milyar kWh) Ülkemizin belirlenen ekonomik hidroelektrik potansiyeli 34.516 MVV'dir. 1991 yılı sonu itibarıyla Türkiye kurulu gücü 17206 MW'dır. Bunun yüzde 41.3"ünü hidroelektrik santraller oluşturmaktadır. Ülkemizin değerlendirilen hidroelektrik potansiyeli toplam potansiyelin yüzde 21'i dolaylarındadır dedi.

DSİ adına panele katılan Ertuğrul Kırımhan ise DSİ ve EİE arasındaki ilişkiler konusuna değindiği konuşmasında, kesin projesi EİE tarafından tamamlanmış projelerin DStye geldiğini, DSİ'nin bu projeleri inceleyip görüş ve düşüncelerini EİEye ilettiğini, daha sonra son şeklini alan ve yatırım programına giren projeleri DSİ'nin ihale ederek yapımına başladığını söyledi.

Kırımhan yaptığı konuşmada özetle şöyle dedi:

"DSİ, sulama ve enerji olan bölgelerde çalışmalar yapıyor. Çoruh havzasında tarıma elverişli arazi çok sınırlıdır. DSİ'nin bölgede yaptığı çalışmalarla Bayburt ovasında 33.000 hektarlık alanda sulama yapılması planlanıyor. EİEnin mevcut projelerine ek olarak toplam 16 MW kurulu gücünde iki hidroelektrik santral projesi de DSİ tarafından geliştirilmiştir. Ayrıca, yapım aşamasında olan ve 1994'de bitmesi planlanan Aydıntepe-Çayryolu projesi ile 10348 hektarın sulanabileceği planlanmıştır."

- Çoruh havzasında 10 milyar kwh enerji üretimi -

KTÜ'den Prof. Dr. Mehmet Berkün ise, tüm Çoruh havzasında 10 milyar kwh enerji üretimi yapılabileceğinin hesaplandığını, bu rakamın Keban Barajı'nın 2 katı, Atatürk Barajı'nın 2/5'i dolaylarında olduğunun düşünülmesi halinde projenin büyüklüğü konusunda herkesin bir fikir sahibi olabileceğini söyledi.

TMMOB EMO adına görüşlerini açıklayan Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Bozoklar, Türkiye'deki enerji üretiminin geçmişten bugüne izlediği süreçleri açıkladığı konuşmasında, "1902 yılında elektrik enerjisi ile ilk tanıştığımız günden bugüne aradan geçen 90 yıl içinde enerji sektöründe ciddi bir politika izlenmemiştir. Enerji üretiminde öncelikle ulusal kaynaklarımız rasyonel biçimde kullanılmalı ve dışa bağımlı bir politika izlenmemelidir" dedi.

Panelin kapanış ve değerlendirme konuşmasını ise Artvin Valisi Selahattin Onur yaptı. Vali, barajların yöre halkına sağlayacağı faydalar konusunda bilgi yererek, barajların ihale aşamasına geldiğini bildirdi ve bu aşamada sonra siyasilere çok iş düştüğünü belirterek "Yap-İşlet-devret" modelinin uygulanmasını istedi.

EMO ÇORUH VE ENERJİ PANELİ DEĞERLENDİRMESİ

1. Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu hazırlanmamıştır. Bu konuda çalışmalara başlanmıştır.
2. Yapıla gelen çalışmalar konusunda bilgilendirme ve eksiklikler vardır. Bu konuda yetkili makamlar gereken ilgiyi gösterip, detaylı bilgiler kamuoyuna aktarmalıdır.
3. Üretilen elektrik enerjisinin iletim ve dağıtım için yapılan planlamalar kamuoyuna aktarılmalıdır.
4. Havzada yaşayan insanların gelecek korkularının daha bilinçli bir çözüme ulaştırılması ve yatırımların bu çevreye daha çok kaydırılması gerekmektedir.
5. Baraj ve HES inşaatları için yöre halkından ve iş adamlarından yararlanma kolaylıkları araştırılmalıdır.
6. Elektrik enerjisi konusunda çalışmalar yapan odamızın diğer kamu kuruluşlarıyla olan ilişkileri daha da geliştirilmelidir.

"TEK NASILA OLMALIDIR?" KONULU PANELİMİZ ANKARA'DA YAPILDI

- TEK ne olacak? -

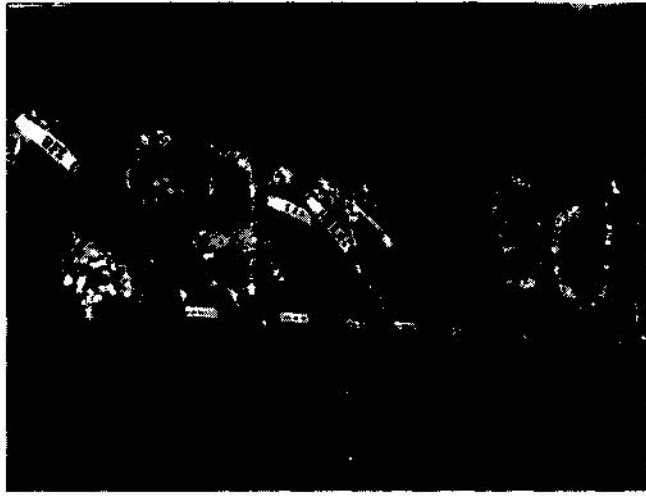
Paneli EMO adına yöneten Başkan Kaya BOZOKLAR, 67 bin çalışanı 17 mw'lık kurulu gücü ve 66 milyar kw/saat'lik üretimiyle TEK'in bir gelişme gösterdiğini, ancak bu gelişmenin hedeflenen noktalardan uzak olduğunu belirterek, "Acaba şimdi ne olacak?, Acaba yolun sonuna mı gelindi?, Siyasi partilerimiz bu konuda ne düşünüyorlar?, Önümüzdeki dönemi bu yapıyla mı sürdüreceğiz?" şeklindeki sorulara yanıt aramak için bu paneli düzenlediklerini söyledi.

- TEK zarar etmiyor -

- TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından Türkiye Elektrik Kurumu'nun 22. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen "TEK NASIL OLMALIDIR?" konulu panel Ankara'da yapıldı.

26 Ekim 1992 tarihinde yapılan panele parlamentoda gurubu bulunan siyasi partilerden DYP adına Şinasi ALTINER, ANAP adına Fahrettin KURT, SHP adına Nihat MATKAP, CHP adına Algan HACALOĞLU, RP adına da Cevat AYHAN konuşmacı olarak katıldılar.

Panelin açış konuşmasını yapacağı daha önce açıklanan TEK'in yeni genel müdürü Sedat YILDIZ ise yeni yönetim olarak fikirlerini daha ayrıntılı anlatmak için panelist olmayı kabul etti.

Panele TMMOB adına Başkan Teoman ALPTÜRK de konuşmacı olarak katıldı.

Panelde ilk sözü alan TMMOB Başkanı Teoman ALPTÜRK, bugün TEK ve benzeri KİT'lerin özelleştirilmesi konusunun gündemde tutulduğunu, buna gerekçe olarak gösterilen nedenin ise - kurumun zararı- olduğunu belirttiği konuşmasında,

"Ben TEK ve benzeri kurumların özellikle de TEK'in zarar ettiğini zannetmiyorum ve bunu da isteyen herkesle istediği mekanda tartışırım" dedi.

TEK'in zarar ettiği ve finansman açığı olduğu şeklindeki açıklamalara yanıt veren ALPTÜRK, finansman açığı ile zararın farklı şeyler olduğunu, TEK'de personel fazlasının da söz konusu olmadığını, çalışan 67 bin personelden % 55'inin ilkökul ve ortaokul mezunu olmasının kurum üzerindeki siyasi etkiyi gösterdiğini söyledi ve "TEK'in zararlarının bütün nedeni siyasi iktidarların kararlarıdır" dedi.

NOT: Panelde konuşan siyasi parti temsilcilerinin konuşma özetlerini bant çözümlerinin gecikmesi nedeniyle önümüzdeki sayıda yayınlamaya çalışacağız.

5. ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ ULUSAL KONGRESİ

SUNUŞ

Giderek gelenekselleşen "ULUSAL ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ" nin beşincisi, bu kez, 13-18 Eylül 1993 tarihleri arasında, EMO Trabzon Bölge Temsilciliği ile KTÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nün işbirliği ve TÜBİTAK'ın desteği ile, Trabzon'da KTÜ Yerleşkesi'nde gerçekleştirilecektir.

Kongre, Elektrik, Elektronik - Haberleşme, Kontrol ve Bilgisayar Sistemleri alanlarında bilimsel - teknolojik özgün katkıların tartışılıp değerlendirilmesi ile araştırma, geliştirme, uygulama ve eğitim süreçlerindeki kişi ve kuruluşların doğrudan iletişimini sağlamayı amaçlamaktadır. Kongrenin Doğu Karadeniz Bölgesi'nin kültürel ticari ve turistik merkezi olan ve tarihi - doğal özellikleri ile tanınan Trabzon'da gerçekleştiriliyor olması kongreye ayrı bir çehni katacaktır.

Kongre boyunca, sorunlara çözümler arayan ve irdeleyen paneller, geniş kapsamlı bir "Elektrik - Elektronik - Haberleşme - Kontrol - Bilgisayar Ürünleri Sergisi" ile değişik ve ilginç sosyal etkinlikler düzenlenecektir. Kongrenin düzenlenmesi, oluşturulmuş bulunan "Yürütme Kurulu"nun sorumluluğunda olacak ve tüm iletişim eşgüdüm işlevleri bu kurulca yerine getirilecektir.

Kongre ve/veya sergiye katılmak, bildiri sunmak isteyen kişi ve kuruluşlar istemlerini bu ilk çağrı ilişigindeki "Başvuru Formu"nu uygun biçimde doldurarak en geç 20.1.1993 tarihine kadar "Yürütme Kurulu"na iletmelidirler. Bu ilk çağrıdan sonraki duyurular, yukarıdaki işlemi gerçekleştirenlere yapılacaktır.

Bildiri sunma koşulları ve bildirilerin seçimine ilişkin bilgiler ayrıca duyurulacaktır.

Eylül 1993 de, "5. Ulusal Elektrik Mühendisliği Kongresi"nde Trabzon'da buluşabilmek umuduyla,

YÜRÜTME KURULU

NOT : Kongreye ait çıkarılacak olan ilk duyuru formu ayrıca ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelere ulaştırılacaktır.

YÜRÜTME KURULU

Güven ÖNBİLGİN	(Doç. Dr. -KTÜ, Başkan)
Yakup AYDIN	(EMO, Trabzon-Koord.)
Sefa AKPINAR	(Prof. Dr. -KTÜ)
Canan TOKER	(Prof. Dr. -TÜBİTAK)
Kaya BOZUKLAR	(TMMOB EMO Gn.Bşk.)
Hasan DİNÇER	(Doç. Dr. -KTÜ)
A.Oğuz SOYSAL	(Doç. Dr. -KTÜ)
Abdullah SEZGİN	(Arş. Gör. -KTÜ)
İrfan ŞENLİK	(EMO, Trabzon)
Kenan SOYKAN	(EMO, Trabzon)
Y.Nuri SEVGEN	(EMO, Trabzon)

KONULAR

- Devreler ve Sistemler
- Elektromagnetik Alanlar, Mikrodalga ve Antenler
- Bilgisayar Mühendisliği (Donanım ve Yazılım)
- Kontrol Sistemleri
- Elektronik
- İletişim
- Tıp Elektroniği
- Elektrik-Elektronik Ölçme
- Elektrik Makinaları ve Sürücü Düzenekler
- Güç Elektroniği
- Enerji Sistemleri
- Yüksek Gerilim Tekniği
- Mühendislik Eğitimi
- Araştırma-Geliştirme ve Teknoloji Üretimi
- Diğer Konular

ELEKTRİK
MÜHENDİSLERİ
ODASI

TRABZON BÖLGE
TEMSİLCİLİĞİ

Adres: Uzun Sok.
Eba Çarşısı No: 35/4

TRABZON

Tel: (9) 03-221395

Fax: (9) 03-217769

Katılmak istiyorsanız, Dergimiz sayfalarında verilen "5. Elektrik Mühendisliği Ulusal Kongresi Başvuru Formu"nu doldurarak EMO Trabzon Bölge Temsilciliği'ne göndermeniz yeterlidir.